

УДК 37.015.324:378.147

Найчук В.В., к. психолог. наук,
м. Вінниця

НОВІТНЯ СИСТЕМА НАВЧАННЯ ЯК ВИКЛИК СУЧАСНОГО СВІТУ

Сучасне суспільство представляється нам як суспільство інформаційне, де основним елементом ефективного розвитку, повноцінної життєдіяльності, гармонійного співіснування з навколишнім світом є інформація. Дана ситуація вимагає пошуку нових шляхів розвитку освіти та науки, які будуть здатні забезпечити можливість інтелектуального і духовного вдосконалення особистості. Таким чином, виникає потреба у всебічно розвиненій особистості, що відповідає вимогам суспільства, яка здатна не тільки до сприйняття і передачі інформації, але також до створення предметів інтелектуального і духовно - культурної спадщини.

Традиційна система навчання часто призводить до згасання деяких істотних особливостей естетичних здібностей вже протягом перших років навчання. Така ситуація робить необхідним створення та впровадження програм, в яких формування і розвиток деяких специфічних процесів і явищ (у нашому випадку - естетичне сприйняття) буде інтегровано в процес розвитку пізнавальної та емоційної сфери [3].

Забезпечення ефективного впровадження формування та розвитку здатності до естетичного сприйняття вимагає глибокого вивчення закономірностей естетичного сприйняття, його специфічних якостей.

У першу чергу, слід зазначити, що естетичне сприйняття розуміється не як простий безпосередній процес відображення навколишньої дійсності, а як складна комплексна здатність. Естетичне сприйняття є специфічною формою людської діяльності, яка залежить від певних соціальних умов, рівня освіченості, національної приналежності, впливу середовища і т.д.

Естетичної діяльності розуміється нами як духовно - практична діяльність людини, що заснована на процесі формування, метою якої є гармонізація особистості, світу та їх взаємовідносин [4]. Естетичне сприйняття є специфічну форму людської діяльності, яка залежить від певних соціальних умов, рівня освіченості, національної приналежності, впливу середовища і т.д. Воно включає в себе наступні основні компоненти: почуття форми як здатність сприймати, надавати значення формі за допомогою уяви та емпатії; здатність до синестезії як прояв асоціативних відчуттів, притаманних більшості людей як психологічна норма [2], а також емоційний компонент естетичного сприйняття.

Враховуючи, що естетичне сприйняття реалізується на трьох основних рівнях (перцептивному, емоційному та практичному), найбільш доцільним є розробка розвиваючої програми, спрямованої на

розвиток основних компонентів естетичного сприйняття на увсех трьох рівнях.

На підставі теоретичного аналізу та результатів експериментального дослідження нами була запропонована розвиваюча програма, спрямована на комплексний розвиток когнітивної, емоційної і діяльній сфери молодшого школяра, докладніше з якою можна ознайомитися в дисертаційній роботі, а також основних публікаціях, присвячених даній проблемі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Найчук В.В. Психологічні особливості взаємозв'язку естетичного сприйняття та зорової пам'яті у першокласників // Науково – практичний журнал Південного наукового центру НАПН України “Наука і освіта”. Тематичний спецвипуск: “Актуальні проблеми рекреаційної психології дитинства”. – № 10, 2012. – с. 175–178
2. Найчук В.В. Синестезия как норма. Исследование синестезии младших школьников. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, II(9), Issue: 19, 2014. – pp. 149–152
3. Найчук В.В. Особливості естетичного сприйняття як особливої форми естетичної діяльності. // Вісник ХНПУ. Серія “Психологія. Випуск 45. Частина II/ В.В. Найчук. – Харків: ХНПУ, 2013. – с. 151–158.
4. Торшилова Е.М., Морозова Т.В. Развитие эстетических способностей детей 3–7 лет (теория и диагностика). – Деловая Книга, 2001. – 141 с.

УДК 371.388

Негра Д.

Наук. керівник Миценко Д. В., к. пед. наук.
м. Житомир

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Заочне навчання виникло більше ста років тому. Піонерами в цій справі були англійці, що заселяли віддалені володіння Британської імперії. Потім зручності навчання поштою оцінили жителі провінційних містечок, віддалених від великих навчальних центрів. У Радянському Союзі заочне навчання охоплювало широке коло трудящих, що мали можливість набутти, практично, будь-яку спеціальність.

Сьогодні ситуація змінилась кардинально. В усьому світі звичний варіант з контрольними, поштою й приїздом на сесії – зник як анахронізм, в основному через неможливість гнучко керувати навчальним процесом і враховувати швидкі інформаційні зміни, що відбуваються в світі. Замість цієї форми, поширення одержує дистанційна форма навчання. Вона завойовує щільне місце поряд із стаціонарною формою навчання.

На сьогоднішній день, дистанційна освіта (distance learning) є найбільш адекватною відповіддю на той виклик, що нам кидає сучасне життя. В останні півстоліття час немов стиснувся: щодня приносить

все нові відкриття. У деяких областях прикладних, природничо-наукових дисциплін близько 80% всіх накопичених людством знань отримано в останні 25–30 років. Не дивно, що класична академічна наука не встигає за таким швидким прогресом. Конкуренція на ринку праці посилюється. Знайомство з останніми концепціями й досягненнями наукової думки стає для самих різних категорій професіоналів життєво необхідним завданням. Наприклад, у США багато штатів просто зобов'язують учителів, бухгалтерів, адміністраторів і працівників деяких інших спеціальностей безупинно професійно вдосконалюватися. Все частіше говорять про те, що навчання доцільно розглядати як постійний процес, а не як щось давнє, що завершилося багато років тому одержанням диплома.

Ось тут на допомогу і приходять дистанційна освіта. За наявності сучасних комп'ютерних технологій та мережі Інтернет, вона стає зручною та доступною. Адже, навчання відбувається у вільний час, у комфортних для студента умовах – вдома чи на роботі. Студенти дистанційних програм одержують навчальні матеріали через супутникове або кабельне телебачення, можуть скачати відео- і аудіозаписи через Інтернет, беруть участь у відео-конференціях і консультаціях з викладачами, перебуваючи на будь-якій відстані від нього. На відміну від заочної форми навчання, де контроль за вивченням матеріалу припадає на певний час (зокрема, на період сесії), дистанційна освіта дозволяє контролювати знання після кожного пройденого курсу – має більш гнучкий графік складання іспитів.

Зокрема, з 1999 року з ініціативи Світового банку реалізується проєкт створення Навчальної мережі глобального розвитку (НМГР), опорними вузлами якої мають стати центри дистанційної освіти в різних країнах. До 2005 року в мережі мають функціонувати 50 аналогічних центрів. Донорами проєкту виступають урядові і неурядові організації різних країн. За період 1999 р. по 2001 р. побудовані і започаткували свою роботу перші 10 пілотних центрів (6 – в Африці та Латинській Америці, 4 – в Азії і Центральній Європі, у тому числі один з них – в Україні) [1].

НМГР використовують найсучасніші технології (комп'ютери, Інтернет, супутниковий зв'язок, цифрові камери, інтерактивне відео, лазерні диски) для того, щоб проводити курси, семінари, заняття, дискусії з різних тем і джерел знань для учасників НМГР в усьому світі.

Україні для побудови та підтримки протягом перших трьох років Українського центру дистанційного навчання у 2000 році Уряд Канади виділив у вигляді гранту близько 1,9 млн. доларів США. Такий Центр створено на базі Національної Академії державного управління при Президентові України.

Перший досвід діяльності Українського центру дистанційного навчання засвідчив, що значний науково-педагогічний потенціал Української Академії державного управління при Президентові України зможе

значно посилити реалізацію освітніх можливостей Центру в галузі підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації державних службовців. Залучення до навчання у центрі широкого кола підприємств, організацій та громадян України дано змогу створити на базі Академії Інститут адміністративного, економічного та політичного менеджменту, який надаватиме широкий спектр освітніх послуг не лише в галузі державного управління, а й суміжних спеціальностей.

У той же час, у діяльності центру необхідно враховувати необхідність забезпечення його ефективної взаємодії з навчальними закладами України, які здійснюють підготовку спеціалістів у галузі державного управління і суміжних спеціальностей та подальшого розвитку мережі дистанційного навчання державних службовців. Для цього центру дистанційного навчання НМГР слід забезпечити вихід на український ринок освітніх послуг, що посилить його подальшу життєздатність. Створення потужної міжрегіональної інформаційно-освітньої мережі дозволить використовувати можливості НМГР не лише в м. Києві, а й на всій території України.

До основних переваг дистанційного навчання належать [2]:

1. Ця технологія більш гнучка, вона спрямована на тих, хто навчається, створює студенту найзручніші умови для засвоєння матеріалу протягом 24 годин на добу і 7 днів на тиждень (принцип 7x24);

2. За оцінками російських викладачів, таке навчання дешевше приблизно вдвічі, хоча остаточних даних щодо оцінки вартості дистанційного навчання на Заході немає;

3. У дистанційному навчанні змінюється роль викладача. Він перетворюється на помічника, наставника, що спрямовує студента у процесі навчання. Монолог викладача перетворюється на діалог двох колег, один із яких більш досвідчений. І найголовніше, знання може здобувати студент безпосередньо у того викладача, якого обере (наприклад, Нобелівського лауреата за конкретним напрямом).

4. У більшості випадків до дистанційного навчання входить колективна робота над різноманітними завданнями, проєктами. Це дозволяє у подальшому брати участь у міжнародній кооперації.

5. Процес здобуття знань у дистанційному навчанні – це самостійна робота. Навчатися складніше, але якість здобутих знань – вища.

Дистанційне навчання від традиційних форм відрізняють наступні характерні риси [3]:

- гнучкість (можливість займатися в зручний для себе час, у зручному місці й темпі, нерегламентований відрізок часу для освоєння дисципліни);
- модульність (можливість із набору незалежних навчальних курсів – модулів формувати навчальний план, що відповідає індивідуальним або груповим потребам);

- паралельність (паралельне із професійною діяльністю навчання, тобто без відриву від виробництва);
- охоплення (одночасний доступ до багатьох джерел навчальної інформації: електронних бібліотек, баз даних, базам знань і т.д.; спілкування через мережі зв'язку один з одним і з викладачами);
- економічність (ефективне використання навчальних площ, технічних засобів, транспортних засобів, концентроване й уніфіковане подання навчальної інформації й мультидоступ до неї знижує витрати на підготовку фахівців);
- технологічність (використання в освітньому процесі новітніх досягнень інформаційних і телекомунікаційних технологій, що сприяють просуванню людини у світовий постіндустріальний інформаційний простір);
- соціальна рівноправність (рівні можливості одержання освіти незалежно від місця проживання, стану здоров'я, елітарності й матеріальної забезпеченості того, кого навчають);
- інтернаціональність (експорт й імпорт світових досягнень на ринку освітніх послуг);
- нова роль викладача (ДН розширює й оновлює роль викладача, що повинен координувати пізнавальний процес, постійно вдосконалювати навчальні курси, підвищувати творчу активність і кваліфікацію відповідно до нововведень та інновацій).

Позитивний вплив робить ДН і на студента, підвищуючи його творчий й інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, уміння взаємодіяти з комп'ютерною технікою й самостійно приймати відповідальні рішення.

Якість ДН не поступається за якістю очній формі одержання освіти, а поліпшується, за рахунок залучення кращого кадрового професорсько-викладацького складу й використання в навчальному процесі кращих учбово-методичних видань і контролюючих тестів по темі або інших дисциплінах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Солодовник А. О. Інформаційний супровід дистанційного курсу “Теорія розв’язування винахідницьких задач” / А. О. Солодовник, В. Д. Шарко // Інформаційні технології в освіті. – 2011. – № 9. – С. 146-157.
2. Александров Г. Н. Программированное обучение и новые информационные технологии обучения // Информатика и образование. – 1993. – №5. – с. 7-19.
3. Биков В. Ю. Дистанційна освіта – перспективний шлях до розвитку професійної освіти / В. Ю. Биков // Педагогічна газета. – 2001. – №1. – С. 2

УДК 299.6

Ніколаєва К.

Наук. керівник Шкіль С.О., к.філос.н.

м. Київ

ІСТОРІЯ РАСТАФАРІАНСТВА ЯК РЕЛІГІЙНОГО РУХУ

Растафаріанство – релігійний рух, що сформувався як афрохристиянська синкретична секта; субкультура, що включає в себе систему поглядів, тип поведінки та музичний напрямок. Цей рух набув популярності завдяки музиці стилю “реггі (reggae)”.

Растафаріанство сформувалося на о. Ямайка. В 1494 році, коли Колумб відкрив Ямайку, там проживали індіанці аравакі, які потім були частково знищені, частково – перетворені на рабів. В 1655 році англійці витіснили іспанців з Ямайки, після чого багато рабів змогли втекти вглиб острова. Ці втікачі раби маруни створили власну культуру й не підкорювалися владі до початку 18 сторіччя.

З 1670-х років на Ямайку почали завозити африканських невільників. Острів перетворився у перевалочний пункт работоргівлі: звідси рабів перепродавали в Північну та Південну Америку. Саме на Ямайці работорговці позбавлялися самих непокірних та строптивих, вірогідно тому тут дуже сильні традиції свободоловства та незалежності. Після відміни рабства в 1833 році на острові з'явилися християнські місіонери-протестанти, що сповідували Біблію.

Маркус Мосайя Гарві (Marcus Garvey) (1887-1940), який народився на Ямайці, з дитинства спостерігав прояви расизму. Інтерес до історії чорної раси, вивчення становища негрів в інших країнах, привели до створення ним на Ямайці в 1914 році Всесвітньої асоціації негритянського розвитку (Universal Negro Improvement Association – UNIA), а також Ліги африканських общин. Цілі цих організацій – “встановлення всесвітнього братерства серед [людей чорної] раси, розповсюдити расову гордість та любов, відновити велич раси, розповсюдити християнство серед споконвічних африканських племен, заснувати університети, коледжі та школи для подальшого розвитку освіти і культурного рівня дітей раси, підтримувати всесвітні комерційні і виробничі відносини”.

Своїх послідовників, спочатку не дуже багаточисленних, Маркус Гарві переконував в тому, що найперша потреба чорношкірих – освіта власної нації, та закликав до повернення в Африку нащадків чорних рабів.

Для Гарві все найкраще було чорним, а все негідне – білим. Відчуження від білої культури ще більше посилювалося, коли Гарві заснував “Африканську ортодоксальну церкву”. Він стверджував, що Бог, Діва Марія і ангели були неграми, а диявол – білим.

Деякі з послідовників дотримуються такої думки, що євреї і біблійні ізраїльтяни – це різні народи. Деякі історичні факти наводять на думку про те, що існує